

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Емилия Ангелова – Петкова

по конкурс

за заемане на академичната длъжност „Професор“ по
професионално направление 8.4 Театрално и филмово изкуство
научна специалност Театрознание и театрално изкуство (сценично движение)

на

доц. д-р Велимир Велев

XX век е векът на новото информационно общество, което е с коренно променено съзнание.

Новите технологии, ускорените темпове на живот, дигиталната култура изместиха драстично представите и естетическите критерии на съвременния човек. Той се нуждае все повече и повече от разтърсващи емоционални дразнители, висока интензивност на преживявания... Агресията като че ли печели битката за съществуването на човека... Всичко това оставя силен отпечатък върху културата и изкуството. Тези промени най-осезателно се усещат именно там и затова се налага бърза и ефективна реакция, при което творецът да се "нагоди", да се впише в „нахлуващите промени“ и да оцелее.

Епохата налага нови изразни средства, нови методи за подготовка на твореца, за да има готовност да посрещне всякакви предизвикателства, да не се предаде или както доц.д-р Велев пише „Духът на новото време! Като велик хунски вожд, пуска своите „племена“ в две генерални посоки – миграцията на стария театър и инвазията на новите дигитални, невербални изразни средства.“

Тези процеси са основният стимул, неудържимата провокация, които предизвикват реакцията на преподавателя по сценично движение доц. д-р Велимир Велев да се впусне в едно необичайно „пътешествие“ в търсене на нов подход, нови средства в подготовката и усъвършенстването на психо-физическия апарат у бъдещите актьори. Плод на това пътешествие е книгата „Теоретични размисли на един театрален практик“, с която доц. Велев участва в конкурса за „Професор“, обявен от направление „театрално и филмово изкуство“ – НАТФИЗ „Кр. Сарафов“, София.

Бих нарекла книгата „Поетично – философски трактат на един необикновен педагог“, който с невероятна рефлексия и адекватност реагира на предизвикателствата на

новото време, търсейки и прилагайки нови техники за обучение, отговарящи на съвременните реалности и изисквания.

Неговата професионална подготовка и педагогически опит му позволяват да обхване всички театрални жанрове – куклен театър, пантомима, театър на движението, драматичен театър и др. Чрез представения хабилитация труд той разкрива цялата си творческа същност на търсещ, непримирим изследовател, теоретик, практик и педагог, който успява да се докосне до същността на новите технологически и научни изисквания и да открие практическото им приложение в обучението на актьорите от всички жанрове.

В книгата Велев се опитва да сподели целия си натрупан с годините опит, неговите търсения, открития, нововъведения, което е безспорен принос в театралната наука и педагогика. Трудно е да бъдат обхванати и отразени всичките негови нововъведения и открития!

Той ни предлага, например, оригинален метод за усъвършенстването на психо-физическия статус на актьора, при който съществена роля играе тренингът, базиращ се на взаимодействието между неживата материя и актьора. В случая изхожда от твърдението, че в неживата материя има скрита информация за движението, което се предава на живото тяло. Това взаимодействие, това пренасяне на енергията от „неживото“ към „живото“, твърди Велев, поражда движението. На тази база, той създава своя оригинална система, при която материята, предметът е стартова позиция. Именно тя развива въображението и извлича движенчески изразни средства“ (стр. 38). Този тренинг има най-ефективно приложение при обучението на актьорите кукловоди в намиране на механизма в подхода към оживяване на куклата.

Едно от сериозните открития на доц.д-р Велев, на което искам да отделя специално място, е въвеждането и разработването на „Мета – метод“ , което е изцяло авторска методология за преподаване на дисциплината Сценично движение.

Това е нов подход към „глобалната“ (термин на автора) актьорска подготовка за справяне със задачи във всички сценични направления. В основата на този метод е твърдението на автора, че „пластичността на тялото е производна на съзнанието“. Това е един съвършено нов поглед – при което „подготовката“ започва от Съзнанието, вместо от тялото! Или както самият автор твърди „Пътят е от връзката между Съзнание и фундаменталната вътрешна жизнена енергия на актьора, към овладяване на нейното проявление във физическия, емоционалния и менталния план на личността му“ (приноси). Бързам да отбележа и факта, че в случая, авторът се отнася изключително толерантно към традиционните и авангардните търсения и методологии. Той не ги отрича, напротив, сам той е обучаван в тези традиции, но просто той има смелостта да търси нов подход, нови методи, съобразени в неговите технологии и новото съзнание у съвременния човек. Затова смятам, че „мета-методът“ е оригинална методология, с определен приносен характер в науката за театъра днес!

Научният труд на доц. Велимир Велев, изобилства с нововъведения, оригинални тренировъчни похвати. Той разработва:

1. Универсална система за работа с маска.
2. Система за сценична импровизация
3. „5-те елемента“ – творческа методология за създаване на тренировъчни програми на базата на даден материал – „дърво“, „вода“ и т.н.

4. Методика за превръщане на неживата материя в изразно средство в обучението на куклените актьори.

Не мога да пропусна въвеждането на нов жанр „Не-физически театър“, при който водещи са нефизическите, „извънтелесни“ изразни средства – материя, предмет и т.н., които влизат в контакт с художествената изразност на тялото.

Един от най-впечатляващите Приноси в труда на Велев, е безспорно системата за работа с незрящи актьори във визуални сценични изкуства (театър на сенките, марионетки, черна кутия...). Значимостта на тази система е в това, че авторът предлага използването на «асоциативно – индуктивен», психологически подход, построен върху движението. Той прави почти невъзможното – създава нов художествен език, при който е възможно превръщането на слепотата в изразно средство за художествено въздействие на сцената.»

Доц.д-р Велимир Велев създава нов тип театър – «Театър отвъд границите на възможното във и чрез изкуството.». Във връзка с това създава модул по сценично движение «на тъмно» - тренинг за психо-физическа подготовка за незрящи актьори. Този принос е уникален и толкова значим, че би трябвало да му се отдели специално място при оценяването на творческите и педагогическите постижения на кандидата за заемане на академичната длъжност «Професор».

Освен това той предлага разработен метод за тренинг на незрящи – една иновативна, оригинална методология, която получава признание не само у нас, а е високо оценена и на международни форуми, където на спектакъла «Сянката на моята душа» се присъждат специални награди (Русия, Германия и др.). Оценявайки уникалния принос на доц. д-р Велев, в една напълно непозната ниша в театралната практика, препоръчвам авторът да обособи тази част от хабилитационния труд в специална книга! Така, това откритие ще придобие по-голям обществен отзвук и по-голяма популярност, тъй като то носи преди всичко нравствено-естетическа и обществена значимост!

Всички нововъведения и открития, посочени в книгата, са плод на усилията на един «театрален практик», който щедро споделя своя актьорски, педагогически и не на последно място житейски опит. Той смело навлиза в непознати или малко изследвани територии, търсейки синхрон с «новото технологическо чудовище», но мисля, че си заслужава! Доц. д-р Велимир Велев е модерно мислещ и търсец творец, чието присъствие в театралната педагогика е необходимо, тъй като той «тегли влака» към новото!

Предлагам на уважаемото научно жури да подкрепи кандидатурата за «Професор» на доц. Велимир Велев. Смятам, че имаме пълно основание за това!

Гласувам с ДА.

Проф. д-р Емилия Ангелова - Петкова